

(zhaja ob 4 zjutraj.)

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20— „

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 64. Telef. št. 38.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošti, čekov.
zavodni št. 11.843

Ljubljana, 30. oktobra.

Boj zoper draginjo obvladuje danes vse naše zanimanje in vsa javnost in vsaka družina posebej mu sledi z razburjenim zanimanjem. Dva sveta, dvoje gospodarskih front je trčilo druga ob drugo. Borba je ljuta in se vodi z vsemi močmi in sredstvi.

«Baissisti» so vladali predolgo dobo. Dozdevni dobički so jih omamili, da niso videli, kako se poleg njihovih polnih žakljev papirja množe izčrpane vrste proletarijata, kako tisoči žive še z dolgom ali pa s prodajo zadnjih ostankov imetja, kako pada vrednost prištedenih kapitalov in kako vsled teh pojavov gineta štedljivost in gospodarska preudarnost. «Baissisti» so si pomagali preko dnevnih težav s povišanjem mezd, kadar je situacija postala že preveč napeta, a obenem so stvar že tako uredili, da so istočasno poskepile vse cene. Tako smo se udirali in potapljali.

Zoper to propadanje je nastopila energična akcija vlade. Sedaj, ko smo privikrati lomili kopje z mogočno gospodarsko strujo, ne moremo in ne smemo nazaj. Ne zapiramo oči pred težavami, v katerih marsikdo brez lastne krivde prihaja vsled nove situacije, treba, da se to uvažuje a glavne smeri to ne sme najmanj izmenjati.

Glavno glasilo nove «zajedničarske» grupe (Triller - Ravnihar - Deržič) «Slovenski Narod» je te dni, razvijajoč svoj gospodarski program, zahtevalo, da se meje, zlasti za prašiče, ne nemožna odpro. Kakšni motivi pri tem vodijo gospode okoli «Slovenskega Naroda», tega ne zasledujemo, ker si lahko vsakdo sam sodbo napravi, ko vidi na listi gotove veletržec in vé, da za njo stoji še drugi, ki so zainteresirani. Zanimivo pa je, da pristajši bivše NSS ta program sprejema brez ugovora.

Mi taki politiki «cik - cak» slediti ne moremo. Protidraginjska politika države mora biti mirna in zanesljiva. Če tišči enega ali drugega izvoznika par tisoč dragih prašičev, to ne more vplivati na smeri, od katerih odvisajo gospodarski interesi stotisočev ljudstva.

Slovenija je napol konsumentška zemlja. V kolikor je hvala Bogu producentka, svoj pridelek uporabi sama in torej od visokih cen tega pridelka nima učinkovitega obogatitja ali pa izgube, če padejo. Na drugi strani se uvažajo okoli 600 vagonov žita mesečno k nam, obenem pa ogromno kolonialnega blaga in sladkorja, razumtega še vseh vrst oblačilnega blaga, da ne govorimo o celih grupah trgovine, ki izključno uvažajo. Čisti lobiček Slovenije radi padanja cen blaga in valut je ogromen.

Demokratska stranka je v vsej svoji gospodarski politiki hodila srednjopot izravnavanja interesov vseh stanov in razredov. Pri tem so odpadali napetosti na levo in desno stran, a kdor ima smisla za odgovornost, ki mora obsežati enakomerno vse, ta je odobril to politiko. Naval draginje je pretil uničiti meščana, izmognati uradnika in delavca. Pa tudi industriji je stregel po življenju, ko jo je potiskal umevno v večje produkcijske stroške. In če je kmet hotel na svojem domu kaj popraviti, nanovo graditi ali navahiti, brž je razvidel, da je njegov dobiček le dozdeven. Pri tem pa je največji del naših kmetov žal v takem položaju, da morajo žito kupovati.

Zato je krivičen očitek, da je Demokratska stranka započela protidraginjski boj le z ozirom na neposrednega konsumenta, n. pr. na uradnika. Res je, vide la je, da samo poviševanje plač ni rešitev uradniškega martirija. In ker brez uradništva ni države, tudi producent ne sme obžalovati, če ž njo konsumenta rešuje gotovega propada. A stranka je imela tudi v tem slučaju pred seboj pravilno razumevanje interesov vseh stanov.

Javnost je dolžna, da stranko v tem boju podpre. Naše mase se v nemajoja politična gesla, obravnavajo osebnost afera, kadar pa gre za velikanse gospodarske probleme, ki gredo končno vsakemu v želodec, takrat je malo njih, ki vedo, da zadaj bje njihova ura. To je pač v naprednejših državah n. pr. v Angliji, vse drugače. Tam vsakdo vé, za kaj gre in krepko izpodbija, kar se protivi njegovemu interesu. Pri nas pa se upa pred ljubljanskim konsumentom nastopiti stranka, ki bi rada zabilala prvi klin v protidraginjsko akcijo vlade in odprla pot evinjski masti v inozemstvo.

Marsikdo naših vrlih pristajšev je radet od padanja cen. A z vseh strani nam prihajajo bodrila. Češ, res na na-

Fašisti gospodarji Italije

MUSOLINI MIN. PREDSEDNIK. — ODPOR SOCIALISTOV IN KOMUNISTOV? VZNEMIRNENJE V PARIZU. — ITALIJA NA NOVIH POTIH.

Rim, 30. oktobra. (Izv.) Kralj je poveril Mussoliniju sestavo nove vlade. Mussolini je imel že listo pripravljeno in že nocoj je bil novi kabinet zaprišežen. Takoj nato se je sestel ministrski svet k svoji prvi seji.

Novi kabinet pomenja popolno zmagovito fašizma. Vsi važni portfelji so v fašistovskih rokah. Mussolini je prevzel predsedstvo in zunanji portfelj; začasno bo obdržal tudi notranje zadeve. Vojni minister je general Diaz, pomorski minister admiral Thaon de Revel, minister za kolonije: Federzoni, justični minister eden najradikalnejših fašistov Ovidio, minister za osvobodene kraje Giuratti, vodja dveh ekspedicijskih v Bolcan in Trident, kakor tudi one na Reko za padec Zanellijeve vlade; delavski minister Bavazzoni, finančni minister De Stefani, minister za šume član katoliških popolarov Sangori, njegov državni podtajnik tudi eden odličnih fašistov Asserbo, medtem ko prejme popolare Vassalo političništvo za zunanje zadeve. Luisignoli, pristajš Giolittija, je v podtajništvu za notranje zadeve. Pošto in brzojavno ministrstvo je prevzel grof di Cesaro, prosvetno popolare profesor Guntile, poljedelsko liberalce di Capitani, trgovinski in industrijski portfelj je obdržal dosednji imetnik te listnice Teofil Rossi, pristajš Giolittijev, justično ministrstvo pa Bonardi. Državni tajnik v notranjem ministrstvu je Mussolinijev prijatelj Finzi, tajnik za pokojnine pa glavni fašistov De Vacchinetti, za mornarico Ciano, ravnatelj «Idea Nazionale», v finančnem ministrstvu Rocca, v vojnem Del Bononi in podtajnik za vojaško avijatiko pa Donel.

Rim, 30. oktobra. (Izv.) V soboto se je kralj v svrhu rešitve krize posvetoval s predsednikom senata Tittionijem in predsednikom zbornice De Nicolo. Nato je sprejel vodje demokratov, liberalcev, nacionalistov in fašistov.

V nedeljo je kralj ponovno pozval posl. De Vecchia, katerega je naprosil, naj brzojavno Mussoliniju da pride v Rim. Pozneje je sprejel Federzonija, Tittionija in De Nicolo.

Posl Mussolini se je v nedeljo ob 20.30 odpeljal iz Milana v Rim.

Vrhovni fašistovski poveljnik Balbo je s sopodpisom načelnika fašistovskega generalnega štaba, Daniela Crespija izdal povelje, da fašistovske čete ustavijo nadaljnje prodiranje proti Rimu.

V Rimu so fašisti zasedli uredniške prostore Nittijskega lista «Il Paese» in jih razdeljali. Isto se je zgodilo tudi listom «L' Epoca», «L' Azione» in «Il Comunita». V mestu je prišlo do majhnega spopada s komunisti, ki pa ni imel hujših posledic, ker je takoj posredovala vojaška oblast. V Milanu so fašisti skušali vdreti v prostore socialističnega «Avantija», kar pa je preprečilo vojaštvo. Pač pa so fašisti zasedli glavno pošto in brzojav. V Bologni je prišlo do spopada med vojaštvom, oz. orožništvom in fašisti, ki so hoteli zavzeti vojaško letališče, na katerem se nahajajo vojaška skladišča. Dva fašista sta bila lahko ranjena. Popoldne je prišlo do spopada med fašisti in orožniki pred orožniško vojašnico. Dva fašista sta bila mrtva, eden pa ranjen. Vojašnico so potem fašisti zažgali. Pri spopadu pred občinskim gledališčem je bil en kraljev stražnik mrt, eden pa težko ranjen. V Genovii so fašisti vdrl v provincialno palačo in so bili pri tej priliki štirje ranjeni. Iz ostalih delov države se ne poroča o nikakršnih incidentih in je očitno vse mirno. Zveze, brzojavne in telefonske, pa tudi železniške, so večinoma prekinjene. Iz južne Italije in otokov ni nikakršnih vesti. Ravno tako ne iz Piemonta.

Pirju smo nekaj izgubili, a z izkupilom bomo dobili ravno toliko ali še več novega blaga in bomo delali naprej. Samo da čim prej pridemo do stabilnosti.

Tako mislijo pametni in pravični ljudje, malenkostni nergači pa zabavljajo in obrekujejo. In ponavlja se stara resnica: čim večji je žakelj denarja, toliko bolj briske solze toči, ker je za malenkost olajšan. Ves divji leta tak živi «papirnat goldinar» cel dan okrog in psuje, piha, češ, da se ga hoče «uničiti».

Napram vsem tem izbruhom gremo mirno naprej, a stvar našega ljudstva je, da se otrese nasprotnikov, ki vedno vidijo le sebe in seba.

Milan, 30. oktobra. (Izv.) Danes zjutraj okoli 4.30 je četa s samokresi oboroženih nacionalistov vdrla v uredniške prostore in tiskarno lista «Secolo». Medtem, ko se je en oddelek prepiral z ravnateljem lista, je drugi oddelek razbijal stroje. Ravnatelju se je očitalo, da je list žail nacionaliste in bil nasproten njihovu gibanju. Škoda je ogromna. List je izšel v skročni izdaji.

Lugano, 30. oktobra. (Izv.) Z imenovanjem Mussolinija ministrskim predsednikom je fašistovska revolucija dosegla svoj cilj. Nič še ni znano, kaj bodo storili socialisti in komunisti. Italija je za objektivna poročila povsem zaprta. Značilno za izredno strogo cenzuro, ki se izvaja v fašistovskem zmislu, je, da ni prispela niti ena vest o gibanju ali zborovanjih socialistov in komunistov preko meje. Švicarski socialisti smatrajo za popolnoma izključeno, da bi se dali italijanski sodrugi poraziti. Neverjetno bi bilo, da bi vzeli zmagov svojih najhujših sovražnikov mirno na znanje. Akoravno nikdo ne ve, kaj nameravajo, je vendar splošno razširjeno mnenje, da se bodo krvavo uprli. Notranjepolitičen položaj v Italiji se zato presoja precej pesimistično.

Milan, 30. oktobra. (Izv.) Iz Rima poročajo, da je vlada razpustila komunistično stranko. Maksimalistični poslanci podajajo ostavke na mandat.

Trst, 30. oktobra. (Izv.) Poveljstvo vzhodnih legij fašistovske milice je izdalo tale razglas: «Fašistovsko vojaško poveljstvo v Julijski Benečiji opozarja banke in trgovske kroge, naj za čas, dokler se ne uveljavijo normalne razmere ne podvzamejo nobene neopracijevane denarne operacije, ki bi mogle škodovati naši valuti, kdor bo v tem oziru kršil disciplino, katero zahteva te dneve od njega narodov dobrobit, bo eksperimentalno kaznovan.» — Borze po vsej Italiji ostanjejo zaprte do 6. novembra.

Lugano, 30. oktobra. (Izv.) Notranji telefonski promet v Italiji je od danes naprej zopet dovoljen, za inozemstvo pa še zaprt. Časopisje je pod strogo cenzuro. «Corriere della Sera» in «Avanti» sta zabranjena.

Mussolini in D'Annunzio korespondirata o stališču napram socialistom.

Vatikan je zastražen z močnimi četami, ki imajo postavljene strojne puške. Tudi vatikanska straža je pod orožjem.

Pariz, 30. oktobra. (Izv.) Vesti iz Italije so tukajšnje uradne kroge jako vznemirile. Fašistovski prevrat se presoja v njegovih zunanje-političnih posledicah jako resno. S posebno pozornostjo zasledujejo francoski krogi korake, ki jih, kakor se zdi fašizem pripravljajo glede odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Povdarja se, da je celokupna Evropa interesirana na tem, da Italija drži besedo dano s svečanimi podpisi na pogodbah, ki se tičejo ureditve razmer z Jugoslavijo. Dolžnost Francije in Anglije je, da s prijateljskim nasvetom opozorijo Italijo, da bi vsaka politika izživanja konfliktov morala naleteti tudi na njun odpor. Anglija in Francija imata dovolj jaka sredstva predvsem ekonomskega značaja v rokah, da preprečita avanturistično politiko fašistovskih mogotcev. Z veliko pozornostjo se v Parizu tudi pričakuje, kakšno stališče zavzame ital. vlada na orientski konferenci.

Inozemst, 30. oktobra. (Izv.) Na poročilo, da se bližajo fašisti tirolskim mejam, je tukajšnje žandarmerijsko poveljstvo odpisalo močnejši oddelek orožnikov v Landeck. Promet med Tirolsko in Italijo je prekinjen. Od danes zjutraj je prekinjena tudi brzojavna in telefonska zveza. Po gotovih vesteh so se fašisti polastili vlade brez incidentov tudi v Južni Tirolski.

NAŠI PARLAMENTARCI NA ČEŠKEM.

Praga, 30. oktobra. (Izv.) V nedeljo se je odpeljal jugoslovansko poslanstvo v Hradec Kralovy. Že na potu so delegacijo na vseh postajah zastopniki občin in nepregledne množice občinstva navdušeno pozdravljali. Po prihodu v Hradec jih je pozdravil v mestnem muzeju župan dr. Ullrich. V imenu Jugoslovanov se je zahvalil za sprejem poljedelski minister Pucelj. Odpotovanja si je nato ogledalo mesto med burnim vzklíkanjem množice in prisrčnimi manifestacijami bratstva in mestne zavede m. dr. elektrarnar, skladišča poljedelske zadrage ter velikanske tvornice sladkorja, gospodinske šole, razne vzorne pekarije in mline v okolici. V noči so se poslanci vrnili v Prago.

Jugoslavija na straži

PAŠIČ PRI KRALJU. — UKREPI NA MEJI. — OBVESTILO LIGI NARODOV IN ANTANTI. — KEMAL PAŠA IN D' ANNUNZIO. — FAŠISTI PRIPRAVLJAJO OBOROŽENO EKSPEDICIJO V DALMACIJO IN ČRNO GORO.

Beograd, 30. oktobra. (Izv.) V sled alarmantnih vesti, ki v zadnjih dneh neprenehoma prihajajo iz Italije, se v političnih krogih v Beogradu, kakor tudi v javnosti splošno odobrava Pašičevo mnenje, da sedaj ni čas za ministrske krize.

Včeraj popoldne je bil ministrski predsednik Pašić pri kralju in mu poročal o zunanji in notranji politični situaciji. Sporočil je kralju tudi, da je proti demisiji vlade in proti razbitju sedanje koalicije. Kakor se čuje, je bil kralj s Pašičem popolnoma istega mnenja.

Beograd, 30. oktobra. (Izv.) Zaradi zadnjih dogodkov v Italiji, o katerih so prispela v soboto obširna avtentična poročila, je vlada ukrenila vse potrebno na naših mejah. Z ozirom na to, da je znano držanje fašistov napram naši državi in da so znane njihove aspiracije na dele našega ozemlja, je razumljivo vzneirjenje, s katerim so politični krogi sprejeli zadnje vesti iz Italije. Minister za zunanje stvari dr. Ninčič je na ministrski seji poročal o položaju in po vsestranski razpravi je vlada sklenila opozoriti Društvo narodov in zavezničke, da bo z naše strani storila vse korake opreznosti. Vesti o mobilizaciji z naše strani povodom teh dogodkov pa so popolnoma neosnovane. Da se naša država zavaruje in da z opreznim oč-

som motri dogodke na meji, je razumljivo vsled tega, ker je dobila naša vlada iz po vsem gotovega vira vesti, da deluje Kemal-paša skupno s četami D'Annunzija.

Beograd, 30. oktobra. (Izv.) Politika javlja: Iz glavnega stana fašistov v Milanu prihajajo vesti, da fašisti pripravljajo napad na Dalmacijo in Črno goro. Črnogorskim emigrantom v Italiji, ki so zbrani okoli fašistov, se je posrečilo pregovoriti fašiste za napad na Črno goro in da se ta napad izvrši čimprej. V to svrhu so odposlali v Spezzijo in v Trst posebne oddelke fašistov, kjer bi se naj vkrcale ekspedicije. Izkrcaje fašistov naj bi se vršilo v Baru in Ulčiniju za napad na Črno goro, razen tega se pripravljajo izkrcaje fašistov v Šibeniku poleg izkrcaja v Zadru, ki se še vrši. Inozemski zastopniki v Rimu posebno angleški in francoski, so že obvestili svoje vlade o teh pripravah fašistov za napad na ozemlje kraljevine SHS.

Lugano, 30. oktobra. (Izv.) Iz Rima poročajo: Zunanji minister Schanzer je tik pred demisijo ukrenil vse za izpriznitev tretje cone. Dne 31. oktobra naj bi se bila sestala mešana komisija, ki bi bila izvedla evakuacijo tekom petih dni. Vse to je s nastopom fašistovske revolucije obsoletno.

Kongres drž. uradništva

URADNIŠTVO ZAHTEVA TAKOJŠNO UZAKONJENJE PRAGMATIKE, NABAVNI PRISPEVEK TER IZENAČENJE DOKLAD.

Beograd, 30. oktobra. (Izv.) Včeraj popoldne se je vršil v Beogradu kongres delegatov organizacij državnega uradništva. Poročal je dr. Mihajlo Jovanović v imenu uradniške zveze in uradniških zastopnikov v zakonodajnem odboru o uradniškem zakonu. Dr. Jovanović je kongresu razložil stanje, v katerem se nahaja novi uradniški zakon in kaj pridobilo z njim državni uradniki. V svojih izjavanjih je izjavil, da akoravno ta zakon ni sijalen, je vendar tak, da so lahko uradniki in uslužbenci vseh kategorij z njim zadovoljni in da zahtevajo da se ta zakon sprejme čimprej. Popoldne se je razprava nadaljevala. Prva sta govorila delegata slovenskih uradniških organizacij gg. Lillek in Zelenik. Njuna govora sta izzvala burno odobravanje vsega kongresa. Izjavila sta, da slovenskim uradnikom uradniški zakon sicer momentano ni tako potreben, kjer imajo že svojo staro pragmatiko, da pa razumejo položaj svojih drugov v ostalih delih države in da so z njimi solidarni. Njihova želja je, da se sprejme skupni zakon za vse, ker so vsi v vsel državi eno, to pa se more zahtevati samo legalnim putem, ker je država pred vsemi in nad vsem. V imenu uradnikov iz Hrvatske in Slavonije je govoril dr. Benković, katerega govor je istotako izzval odobravanje. Izjavil je, da hoče hrvatsko uradništvo biti solidarno s svojimi drugovi in da se glede zakona popolnoma strinja z njimi. Povdaril je splošno zahtevo, da se o uradniškem zakonu v zakonodajnem odboru sploh ne vodi specialna debata, temveč da se načrt predloži na prvi seji narodne skupščine v uzakonjenje. Za Dal-

macijo je govoril prof. Katunarić, ki je pojasnil mizerno stanje, v katerem se nahaja dalmatinsko uradništvo. Govorilo je potem še mnogo drugih govornikov iz raznih pokrajin.

Ziva diskusija se je vnela o draginjskih dokladah ter je kongres soglašal s tem, da je razlikovanje doklad po zgodovinskih mejah pokrajin nepravilno ter da je treba draginjske doklade zenačiti tako, da bodo dobivali uradniki v manjših kraljih enake doklade kakor v večjih mestih, ker je draginja povsod enaka.

Razpravljalo se je potem o vprašanju izplačevanja vojne odškodnine. O tem je izčrpno govoril g. Gjuričić in ako ravno je vprašanje vojne odškodnine specijelno vprašanje srbskih uradnikov, so uradniki iz drugih pokrajin soglasno izjavili, da stoje na stališču, da mora ves kongres zahtevati, da se to vprašanje reši čimprej.

Kongres je potem sklenil, da se zahteva, da narodna skupščina na prvi seji sprejme uradniški zakon in da sicer kongres ne prevzame odgovornosti za nadaljne posledice, ki bi v drugem slučaju nastopile.

Izvoljen je bil odbor, ki je danes sestavil resolucijo v kateri, se zahteva, takojšnji sprejem uradniškega zakona, izplačilo enkratnega nabavnega prispevka ter ukinitve več vrst draginjskih dokladov odnosno njihovo izenačenje.

Ta resolucija je bila sprejeta na današnjem sestanku vseh delegatov, ter se bo jutri predložila finančnemu ministru dr. Kumanudiju in ministrskemu predsedniku Pašiću.

Kongres invalidov

Beograd, 30. oktobra. (Izv.) Včeraj so imeli invalidi veliko zborovanje. Ves prostor pred upravo fondov in pred Narodnim gledališčem, je bil poln zborovalcev. Na zborovanju invalidi zavzeli ostro stališče proti vladi, češ da ni storila vsega v polni meri, kar bi mogla, da podpre invalide in jim pomore v njihovi bedi. Predsednik udruženja kapetan Nedić je imel daljši govor, ter je bil burno akklamiran. Povorka je šla potem pred kraljevski dvor, kjer so invalidi manifestirali kralju in kraljici. Določeni so bili posebni delegati, ki bodo počakali v Beogradu, da skupščina definitivno sprejme invalidski zakon.

Razcep republikanske stranke

Beograd, 30. oktobra. (Izv.) Republikanska stranka stoji pred popolnim razcepom. Mlajši člani so nezadovoljni s politiko Jaše Prodanovića o katerem trde, da se ni mogel osvoboditi tradicije samostalne stranke. Ti nezadovoljniki, katerih število je zelo veliko, žele da stranka zavzame načelno stališče. Mnenja v stranki so tako protivna, da je razcep stranke neizogiben.

OSTRI UKREPI PROTI PRINCU GJORGJU.

Beograd, 30. oktobra. (Izv.) Vlada je danes predpoldne na seji sklenila, da bo ob 5. popoldne izročila pismo kraljeviču Gjorgju. V tem pismu objavlja vlada kraljeviču Gjorgju, da se bodo kraljeviču po členu 12. dvorskega statuta odvzela vsa prava kot članu dvora kakor tudi to, da mu je po členu 12. dvorskega statuta kot probavališču določeno mesto NIŠ. Vlada poudarja, da se Gjorgje noče pokoravati določbam dvorskega statuta, da člen 5. tega statuta določa pokornost napram kralju kot šefu kraljevskega doma. Kralj nikakor ni bil za ostre odredbe, dasiravno mu je vlada predlagala, da porabi najstrožje mere. Pismo sta podpisala Pašić in dr. Ninčič ter je bilo ob 5. izročeno kraljeviču Gjorgju v njegovem stanovanju.

DELEGATI LIGE NARODOV V BEOGRADU.

Beograd, 30. oktobra. (Izv.) Nocoj so prispeli iz Zeneve v Beograd glavni tajniki Zveze narodov Sir Erik Drymond, glavni podtajnik profesor Atolino, ravnatelj političnega oddelka glavnega tajništva Mantu, član politične sekcije Vladimir Slavić.

III. glavna skupščina „Jugoslov. Sokolskega Saveza“

Zagreb, 30. oktobra.

Včeraj dopoldne se je v saborni dvorani na Markovem trgu v Zagrebu vršila letošnja občni zbor Jugoslovanskega Sokolskega Saveza. Skupščine se je udeležilo 120 delegatov skoro vseh sokolskih žup, kot zastopnik ČOS, pa se je udeležil zborovanja br. Stepanek, ki ga je skupščina navdušeno pozdravila. Starosta JSS. Ravnihar je v svojem govoru povdarjal, da se vrši današnje zborovanje Sokolstva ravno na dan obletnice naše osvoboditve in se je ob tej priliki spomnil tudi vseh onih, ki so žrtvovali svoje življenje za našo svobodo. Omenil je triumf sokolskega dela, sijajno uspehi vsesokolski zlet v Ljubljani in apeliral na delegate, naj tudi v bodoče nadaljujejo započeto delo za prosep sokolske ideje.

Izrazil je svoje zadovoljstvo nad tem, da se vrši skupščina vsega Sokolstva v kulturnem središču hrvatskega dela našega naroda, in svojo zahvalo ČOS. S. S., ki je s svojo impozantno udeležbo pripomogla do tako veličastne manifestacije Sokolstva na vsesokolskem zletu v Ljubljani. Starosta je dalje izrekel toplo zahvalo tudi vladni, junaki narodni vojski, ter vsem ostalim, ki so s svojo poštvenostjo sodelovali pri zletnih prireditvah. Obžaloval je končno, da je del Sokolstva, zapeljan deloma od političnih strasti, deloma po brezvestnih agitatorjih, zatajil idejo narodnega edinstva, ter se včlanil pri separatističnem hrvatskem Sokolu. Naglašal je, da bodo gotovo uvideli s časom svojo zmoto in se vrnili v okrilje JSS., kajti duri so jim vedno odprte.

Nato je skupščina odposlala brzojavne pozdrave kralju Aleksandru in predsedniku Češkoslovske Masaryku. Po govoru staroste Ravniharja se je oglašil k besedi podstarosta Č. O. S. Stepanek ter izročil pozdrave češkoslovskega sokolstva jugoslovanskemu. Spomnil se je tudi veličastnega ljubljanskega zleta, povdarjal, da se je češkoslovaško sokolstvo divilo vzorni organizaciji našega Sokolstva in da je spomin na minule dneve še danes živ pri češkoslovaškemu Sokolstvu. Skupščina je odposlala pozdravno brzojavko tudi starosti Č. O. S. bratu Scheinerju.

Tajnik Saveza dr. Fux je podal stvarno in izčrpno tajniško poročilo, savezni blagajnik Kajželj pa je poročal, o denarnem stanju Saveza ter o izdatkih in dohodkih vsesokolskega zleta. Načelnik J. S. S. dr. Viktor Murnik pa je podal poročilo s telednevno-tehničnega vidika. Naglašal je zlasti, da je mednarodna tekma pokazala, kaj lahko doseže smoterno in sistematično vežbanje telesa, a obenem tudi predložilo Evropi sistem in metodo sokolskega dela.

Načelnik statističnega oddelka, Švajger je podal natančno statistiko vseh sokolskih društev. Sokolski savez obsega danes 26 žup s 361 društvi, v katerih je včlanjenih 38 tisoč Sokolov in Sokolic. Slovenija ima 6, Hrvatska 5, Bosna 4, Dalmacija 2 in Srbija 9 žup.

Pri volitvah je bil per acclamationem (zvoľni sledi odbor: Starosta: dr. Vladimir Ravnihar, I. namestnik dr. Car Lazar, II. namestnik: Gjuro Paunković (Beograd), III. namestnik: Engelbert Gangl, načelnik: dr. Viktor Murnik, I. namestnik: Miroslav Ambrožič, II. namestnik: Banko Palčić. Deset odbornikov: Bogomil Kajželj, Švajger, Nandor Marolt, Bajželj, Cobalj, Kostenapfel, dr. Fux, (vsi iz Ljubljane), dr. Lazar Popović (Zagreb), Jaša Nenadović (Niš), Kosta Danilović (Osijek). Namestniki: dr. Matija Ambrožič, dr. Hadži, Julij Dev, Jožica Terdinova in Vilko Turk.

Izmed resolucij, ki so bile sprejete je najpomembnejša sledeča:

Proti zlorabi Sokolstva v politične namene.

Z ozirom na ponavljajoče se poizkuse, zanesti v sokolske vrste politiko ter prikloniti Sokolstvo eni ali drugi politični organizaciji, oziroma stranki, jugoslovansko Sokolstvo, zbrano po delegatih žup na III. glavni skupščini Jugoslovanskega Sokolskega Saveza, ponovno opozarja vse članstvo na resolucijo »Sokolstvo in politika«, ki je bila sprejeta na glavni skupščini v Mariboru. Na podlagi te resolucije ponovno izjavljamo, da odločno obojujemo vsak poizkus zanesti politične boje v sokolske vrste. Sokolstvo vsak tak poizkus energično zavrača. Sokolske ideje ne sme ne ena stranka ali oseba

izkoriščati za sebe. V širokem okviru sokolskega delovanja je prostora za vzporedno delo vseh, ki so si osvojili sokolska načela. Vsaka strankarska politika pa mora iz sokolskih organizacij, ker nemo trdnih načel Sokolstva razhajati s trenutnim strankarskim razpoloženjem. Vsa posameznik se sme kot svobodni državljani javno politično udeleževati v stranki, ki po svojem programu ne nasprotuje sokolski misli in našim, opetovano izrečenim načelom.

Delegati zbrani na glavni skupščini v Zagrebu pozivljamo vse člane sokolskih organizacij in Sokolstvu naklonjeno časopisje, naj se ozirajo na to stališče Sokolstva, ki ga naj v dnevnih političnih polemik ne vmešavajo v politične boje.

Načela Sokolstva so jasno izražena v izjavah novosaškega sabora, glavnih skupščin v Osijeku in Mariboru in v temeljnih principih sokolske organizacije, zato je vsako prerakanje o stališču Sokolstva v tej ali oni politični zadevi brezplodno, ker se Sokolstvo od svojih načel ne umakne. Pač pa bi vsak poizkus delovanja bodisi posamnih oseb ali posamnih sokolskih organizacij proti tem načelom Sokolstvo samo obsodilo.

Vzvišeno nad vsakdanje politične borbe, stremi Sokolstvo, združeno v Jugoslovanskem Sokolskem Savezu, slejkoprej za fizično in moralno popolnost svojega naroda, ki je v naši edinstveni domovini samo eden, kakor je Sokolstvo, ki služi njemu, samo eno!

Proti zlorabi Sokolstva in proti vsaki nejasnosti v velikih načelih sokolske ideje se je prav ostro izrekel III. glavna skupščina JSS., ki je zborovala v nedeljo v Zagrebu. Kakor znano so poskusili aranžirati tkzv. zagrebškega kongresa zlorabiti sokolske funkcije posameznih udeležnikov tega kongresa v svoje namerne, pa so v oficijelnem seznamu udeležnikov navedli »starosta JSS.« in še nekatere druge gospode kot nekatere predstavitelje sokolstva v pokretu, ki je imel služiti ciljem, ki nimajo s sokolstvom ničesar opraviti. »Slobodna Tribuna« in za njo drugi listi so skušali kar naravnost eksploatirati sokolstvo za čisto politične špekulacije raznih ambicioznih zagrebških veličin. Naravno se je pojavil odpor. Resolucija zagrebške skupščine sedaj strogo povdarja, da mora sokolstvo ostati izven dnevnih političnih borb ter ponavljati mariborski zaključek, ki odločno odklanja, da bi se sokolstvo zapletlo v dnevne politične borbe, pri tem pa povdarja, da je ono politično delo, ki stremi za edinstvom države in za tem, da se vsak Slovenec, Hrvat in Srb zaveda, da je član enega naroda, eminentno sokolsko delo.

Manifest ljubljanske »Jugoslovanske Zajednice«, ki operira s teorijo treh narodov ter protestira proti »političnemu razkosanju kateregakoli izmed teh treh narodov«, torej logično zahteva plemenite politične jednote Srbov, Hrvatov in Slovencev bi bil skoraj znova zanesel zmešnjavo v sokolske vrste, ker ga je sopodpisal tudi dr. Ravnihar, ki je starosta JSS. Na srečo je dr. Ravnihar v Zagrebu odločno demantiral, kar je v Ljubljani podpisal, s tem, da je bil solidaren z obsodbo vsake nejasnosti glede kardinalnega načela sokolskega programa, ki je v osješki resoluciji označeno tako, da izključuje vsako izogibavaločo tolmačenje. »Mi Sokoli pojmuemo in razumemo realno jugoslovanstvo v smislu duševnega ujedinenja in popolnega mehaničnega izenačenja vseh obstoječih etničnih in npravnih mej in sicer zato, da osnujemo homogeno narodno maso«. Ta formulacija ne pripušta nobenega kompromisa s protesti proti »političnemu razkosanju treh narodov« in tudi ne »treh plemen«, ona je v svoji doslednosti izrazitejša nego so kompromisi dnevnih politik. Da prepreči v bodoče vsako slepmenje, je zagrebška sokolska skupščina napram vsem tistim, ki bi hoteli biti Sokoli, istočasno pa se igrati Srbe za sebe, Hrvate za sebe in Slovence za sebe, še enkrat z vso ostrojšjo povdarila, da Sokolstvo pozna le eden narod, kakor je Sokolstvo le eno.

Ker je bilo na zaupnem predsestanku delegatov Sokolstva besedilo te resolucije sprejeto v popolnem soglasju in brez vsakega ugovora. je bil tudi zasiguran nad vse razveseljav potek glavne skupščine in so se mogle volitive starešinstva izvršiti s popolno enodušnostjo.

Boložaj v Primorju

Reka za združitve z Italijo.

Trst, 30. oktobra.

Fašistovski prevratni val je objel že vso Julijsko Krajino. Vse avtonomne oblasti so v rokah fašistov: tržaška prefektura, goriški in istrski deželni odbor. Naši bratje v Primorju so z ozirom na novi položaj zavzeli takoj jasno stališče: kakor so lojalno priznali izvršeno aneksijo, tako priznavajo tudi novi položaj. Zahtevajo pa od nove vlade strogo pravičnost in poštavnost, da se morejo ohraniti in razvijati v mirnem in prijateljskem sodelovanju s sodeželanit italijanske narodnosti.

V vsej Julijski Krajini vlada popoln mir in red. Tudi v Trstu ni prišlo danes ves dan do nobenega incidenta. Samo jutraj so fašisti zopet trgli in zažigali po ulicah komunistični »Lavotabore« in »Edinost«. Ponodnno so za-

misar, kateremu je dodeljen sosvet, obstoječ iz treh Italijanov in dveh Slovencev. Izdali so povelje, da se takoj razobesijo zastave, kdor ni takoj ubogal, tega so prisilili.

Na Reki so fašisti proglasili mobilizacijo legionarjev in zasedli vso mejno črto napram Jugoslaviji. Ob 10. dopoldne se je vršila v gledališču Felice povodom četrte obletnice proglasitve združenja Reke z Italijo velika skupščina, katere so se udeležili tudi zastopniki italijanske diplomacije, vojaških oblasti, občine in sedanje reške vlade. Glavni govornik dr. Grossich je pozdravljaj fašistovski prevrat v Italiji, zahteval razveljavljenje mirovne pogodbe in vseh konvencij z Jugoslavijo in aneksijo Reke s strani Italije. Po zborovanju se je vršil obhod po mestu, nakar je bila na Dantejevem trgu odkrita spominska plošča z besedilom proklamacije z dne 30. oktobra 1918, s katero se je Reka pred štirimi leti izrekla za združenje z Italijo. Popoldne so fašisti zažigali Delavski dom na Reki in se polastili tudi občinske uprave v Matuljah. Nameravali so zasedati tudi Sušak in zato čakali na zadostna ojačenja. Pripelo pa je samo 500 mož, dočim jih je 800 ustavila redna vojska v Matuljah. Zato so za enkrat opustili svojo namero. V »Vedetti d' Italia« je objavil Giunta članek, v katerem zatrjuje, da fašisti nikdar ne bodo privolili v izpraznitve tretje cone v Dalmaciji.

Kandidatska lista zajedničarjev

Listi »Zajednice« objavljajo kandidatsko listo bivše NSS in Narodove grupe. Na prvih treh mestih, ki pridejo za »Zajednice« pri volitvi v pošte, so naslednji trije kandidati: 1.) dr. Ravnihar, 2.) Tavčar Ivan, uradnik agrarne direktije in tajnik bivše NSS in 3.) Ferant Anton, vrtnar. Med kandidati, ki ne bodo izvoljeni, se nahajajo med drugimi sledeči gospodje: veleindustrijalec Bonač (pomotoma označen kot trgovec); Jeladin Ivan ml., veletrgovec in upravni svetnik »Kreditne banke«; Babnik Jakob, inštalater; dr. Hacin Josip, odvetnik; Sušnik Rihard, lekarnar in predsednik »Salusa« (Jadranska banka); dr. Vodušek Konrad, upravni svetnik »Narodne tiskarne«; Vojska Drago, tovarnar; Kajželj Bogumil, uradnik »Kreditne banke«; Rupnik Fran, stojičevodja v pokoju in agitator NSS; Salehar Franc, hišni posestnik in ekonom gospodarskega oddelka poštne uprave; Urbančič Karol, poštar na dopustu; Martine Anton, uradnik »Kreditne banke«; Vidmar Stane, lastnik bivše tovarne Bašin in drugi; inž. Tavčar Franek, upravni svetnik »Narodne tiskarne«; Plinter Janko in Glavič Jernej, trgovca iz Šiške; Meden Viktor, voletrežec in lastnik veležagarnje; Jeras Ivan, ravnatelj sladkorne kartela (Jadranska banka); dr. Pavlin Ciril, uradnik »Kreditne banke«; arh. Costaperaria Josip, upravni svetnik podjetij »Jadranske banke«; Simončič Vladimir, knjigovodja »Narodne tiskarne«; dr. Zupane Fran, odvetnik; Vizjak Ivan, korektor »Slovenskega Naroda«; Pustoslavšek Rasto, glavni urednik »Slov. Naroda«; Gabrijelič Mihael, pravni zastopnik »Jadranske banke«; dr. Kokalj Alojzij, odvetnik in upravni svetnik »Narodne tiskarne«; dr. Bole Ivan, ravnatelj Banke Slavije »Kreditna banka«). — Dr. Karel Triller izjavlja v včerajšnjem »Slov. Narodu«, da bo kandidatsko listo zajedničarjev podpiral z navesti, kakor tudi z dejanjem v predstoji volilni borbi, ker so njegove simpatije popolnoma na strani »Zajednice«.

Politične beležke

+ Seja načelstva JDS, pomnžena z zastopniki naše trgovine in industrije, se je vršila v nedeljo ob 9. dopoldne do 1. popoldne v Narodnem domu. Predsedoval je minister dr. Zerkjav, ki je podal referat o vladinih ukrepih glede devizne politike. Glavno poročilo sta podala gosp. inž. Milan Šuklje in gosp. Ivan Mohorič o deviznem in saobračajnem problemu. Po daljši debati so bili sprejeti konkretni predlogi, ki jih bo podprla JDS na merodajnih mestih.

+ Česko - jugoslovanski interparlamentarni odbor. Med predstavniki našega in češkoslovaškega parlamenta v Pragi je bilo dogovorjeno, da se osnuje stalni češko - jugoslovanski interparlamentarni odbor, v svrhu medsebojnega informiranja in jačenja interesa za delo obeh parlamentov.

+ Prepovedan komunistični list. Nemška vlada je prepovedala nadaljnje izhajanje glavnega glasila nemške komunistične stranke »Die rotte Fahne« radi bujskanja proti redu in miru v državi. Vlada je tudi zabranila javne zbere železničarjev, na katerih naj bi se govorilo o štrajku.

+ Polomija pri Mraku. Sestanek, ki sta ga sklicala gg. Ravnihar in Pustoslavšek sinoči pri Mraku na način, o katerem govorimo na drugem mestu, je bil klavarna polomija. Navzočih je bilo okoli 30 ljudi, med njimi skoraj polovica upravnih svetnikov in nastavljenecv »Narodne tiskarne«.

+ V znamenju strahovanja. »Jugoslavija« in »Slovenski Narod« pišeta, da je Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani izreklo na svoji redni seji dne 22. oktobra svojomu predsedniku gosp. Antonu Merljaku nezaupnico in za pozvalo, naj odloži

čas predsednika zato, — ker kandidira na listi JDS. Kratka in lepa je ta. Slo je sicer le za poskus, ki ni uspel, vendar je stvar tako gorostasna, da si jo bo treba ogledati nekoliko natančneje. Zato bomo še govorili o njej, kadar izvemo podrobnosti, za sedaj vprašamo le - to: Ali je Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani politično društvo? Ali je to društvo po svojih pravih tudi jereb političnega prepričanja svojih članov? Kdo je tisti, ki terorizira svobodne državljane na tak način? Kaj pravi k temu občni zbor?

+ Nedopustna in nedostojna agitacija. Radi grde gonje, ki jo upirarja »Slovenski Narod« proti naprednim ljudem, kakor da bi bil plačan od klerikalcev, zadnji čas dostojni ljudje »Slovenski Narod« bolj in bolj odpuvedujejo in vračajo. Padanje naročnikov je postalo tako opasno, da sta smatrala upravni svetnik Narodne tiskarne dr. Vladimir Ravnihar in glavni urednik Rasto Pustoslavšek za potrebno, da skličeja »Mraku« zaupni sestanek za — naročnike »Slovenskega Naroda«. V toliko je zadeva poslovna in politično - poslovna in mi bi jo ignorirali, da se nista sklicatelj, ki sta na vabilu podpisana, poslužila nedopustne in nedostojne agitacije. Vabilo se namreč glasi tako - le: »Smatrava za svojo dolžnost, da Vam kot staremu naročniku »Slovenskega Naroda« in zvestemu somišljeniku pojasniva razloge, zakaj sva izstopila iz naščelstva Jugoslovanske demokratske stranke in iz slovenske organizacije te stranke sploh in pristopila k »Jugoslovanski zajednici«. Dr. Vladimir Ravnihar, Rasto Pustoslavšek. Vabilo je torej tako sestavljeno, da se mora iz njega sklepati, da sta gg. Ravnihar in Pustoslavšek izstopila samo iz slovenske demokratske stranke, ne pa iz demokratske stranke sploh. Tako tolmačenje dr. Ravniharjevega uskoštva je sleparska agitacija prvega reda, o kateri smo sicer že slišali, pa nismo mogli verjeti, da je mogoča. Sedaj smo se prepričali, da se te vrste agitacije poslužujeta tudi gg. dr. Ravnihar in Pustoslavšek. S tem, da sta ta dva gospoda izstopila iz demokratske stranke v Ljubljani, sta izstopila seveda iz demokratske stranke sploh. Kdor stopi iz katoliške cerkve v Ljubljani, izstopi tudi iz cerkve v Rimu. Nepošteno je volice bogati z drugačnim razlaganjem izstopa iz stranke.

+ Pol tič, pol miš. Tudi včerajšna objava kandidatske liste »Jugoslovanske zajednice« v »Slovenskem Narodu« potrjuje, da imamo opraviti s političnimi netopirji, ki jih je dr. Ivan Tavčar krestil s pilpogačicami. »Slov. Narod« poroča namreč, da je vložila listo »Jugoslovanska zajednica, narodno - socialna stranka«. Ni dvoma, da se je ta stilizacija napravila namenoma, da se vara javnost. V »manifestu« so narodni socialisti in »Narodova« grupa razglajali, da so napravili skupno zajednico. Sedaj pa poroča »Slov. Naroda«, da je vložila listo »Zajednica« in NSS. Narodni socialisti torej niso zajedničarji, ali pa so Narodovci tudi narodni socialisti. Vsi skupaj so seveda pilpogačice. Netopirji letajo samo v mraku in love mušice, politične pilpogačice pa letajo okoli samo pred volitvami in love politične kaline.

Prosveita

Ljubljanska drama.

Torek, 31.: Zaprtro.
Sreda, 1. novembra: Živi mrtvec. Izv. Cetrtak, 2.: Hedda Gabler E. Petek, 3.: Hedda Gabler A. Sobota, 4.: Hedda Gabler. Izv. Nedelja, 5.: ob 3. popoldne Jack Straw. Izv. — Ob 8. zvečer R. U. R. Izv. Ponedeljek, 6.: Hedda Gabler. C.

Ljubljanska opera.

Torek, 31.: Prodana nevesta. B. Sreda, 1. novembra: Tainost. Izv. Cetrtak, 2.: Zaprtro. Petek, 3.: Lakme. C. Sobota, 4.: Jenufa. D. Nedelja, 5.: Triptychon. Izv. Ponedeljek, 6.: Zaprtro.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Torek, 31. oktobra: »Gospod senator«, veseloigra. Sobota, 4. novembra: »Mladost«, ljubzenska drama. Nedelja, 5. novembra: »Mladost«, ljubzenska drama.

Gostovanje ge. Marije Vere v Pragi. Naša rojkinja, članica beogradskega narod. pozorišča, ga. Marija Vera je prešla po g. Jaroslavu Kvapilu, znanem pesniku in dramaturgu, povabilo, da gostuje v vlogah Hedda Gabler in Ifigenija na Tavridi (Goethe) na odru mestnega dram. gledališča na Kr. Vinohradih v Pragi. »Gospod senator« na šentjakobskem gled. odru. To elegantno, pristnega humora polno veseloigro, ki je že lansko leto štirikrat napolnila dvorano šentjakobskega gledališča, so ponovili z velikim uspehom v soboto zvečer. Igralci so bili na mestu. občinstvo, med katerim smo opazili tudi ministra dr. Zerkjavo s gospo, je zopet zasedlo vse prostore in se imenitno zabavalo. Stare stene male dvorane so se stresale smehom. Podrobnejšo kritiko pričakujemo radi pomanjkanja prostora prihodnjim vsem onim pa, ki si v teh časih hočejo

veselega, prijetnega in smešnega razvedrila, prav toplo priporočamo, da si ogledajo menda danes zadnjič v sezoni igranega »Gospoda senatorja«.

Iz pisarne šentjakobskega gledališkega odra. Danes zadnjič v sezoni tri-dejanska veseloigra »Gospod senator«. V glavnih vlogah: g. Cesar k. g. g. Bučar, g. Sencin, gđ. Hamova itd. Predprodaja vstopnic v kavarni »Zalaznik«.

Sport

Atletiki (Celje): Primorje 2 : 1 (1 : 0) Kljub slabemu vremenu se je v nedeljo vršila na igrišču Primorja, ki je bilo še kolikor toliko uporabno, tekma med celjskimi Atletiki in Primorjem. Tekma je bila precej ostra in se je opazala premoč Atletikov, ki so kmalu po začetku pričeli oblegati vrata Primorcev. V obrambi Primorja se je pokazal desni branilec Petrič za popolnoma nesposobnega za to mesto. Napadi Primorja, pri katerih se je odlikoval zlasti Balinc, so se izjalovili ob sijajni obrambi Celjanov. Poleg izvršnega Schalleckerja moramo omeniti srednjega krilca Kühna in vodjo napadalne vrste Dürschmida, ki je iz vsake pozicije streljal na gol. Dobri vratar Primorja Zinnbauer je pokazal lepe zmožnosti. V prvi polovici so Celjani po Dürschmidt dosegli vodstvo. V drugi polovici se je posrečilo Balincu po lepem centru levoga krilca Žargija izravnati. Igra je nato precej otvorielna. Napadi se menjavajo. Oceniti moramo novega srednjega napadalca Primorja Matička. Vsed foula Pevalca diktrirana enajstmetrovka prinese Celjanom zmago. Tekma je bila za Primorje dober trening z ozirom na odločilno tekmo za prvenstvo LNP, ki se vrši prihodnjo nedeljo med Ilirijo in Primorjem. Nedvomno je, da bo Ilirija, ki smo jo zadnji čas videli v lepi formi, izšla iz te tekme zmagovalno, vendar pa obeta biti boj med obema rivaloma zelo napet in zanimiv.

Predtekma: rez. Primorje : Lask 2 : 0.

Dunajske prvenstvene tekme 1. raz. v nedeljo: Rapid : Hertha 3 : 3 (0 : 2), WAF. : Admira 2 : 1 (1 : 0), Wacker : Hakoah 4 : 1 (1 : 1), Vienna : Simmering 1 : 0 (1 : 0), WAC. : FAC. 2 : 2 (2 : 0).

Neodločena tekma med Rapidom in Hertho ni sicer presenečenje, čeprav so bili izgledi za Rapida boljše. Tudi v zadnji tekmi med obema kluboma, ki se je končala z rezultatom 1 : 1, je moral Rapid oddati eno točko Herthi. Hud nasprotnik za Wacker je bil Hakoah, čeprav je bilo jasno, da se bo Hakoah pred svojima tekmarja z Rapidom in Amateurji z vsemi svojimi silami potrudila doseči zmago. Wacker pa je to svojo težko nalogo rešila na časten način ter dosegla lepo zmago s 4 : 1. Dosedanji prvak v tabeli Admira je doživela svoj prvi poraz, in sicer od moštva, ki je na zadnjem mestu. Pričakoval se je z ozirom na dosedanje nastope Admire katastrofalen poraz W. A. F., ki pa se ni dal po dosedanjih neuspehih ustrašiti ter dosegel sicer zmago z majhno goldiferenco, ki pa je prekinila vrsto uspehov Admire. Prognoza za Simmering je bila bolj ugodna kot za Vienna, ki si je s svojo zmago 1 : 0 pridobil dve točki. Pričakoval se je neodločen rezultat. Tekma med W. A. C. in F. A. C. je končala neodločena z 2 : 2 in odgovarja približno moči obeh moštev.

V Pragi so Amaterji podlegli praški Slaviji s 3 : 0.

Izbirna tekma med reprezentancama nemške in češke nogometne zveze je končala s 3 : 0 v prid prve.

Dunajski Sportklub je bil v Budimpešti poražen od MTK. s 3 : 0 (1 : 0).

Objave

* J. N. A. D. »Jadran« javlja, da se vrši VI. redni občni zbor danes dne 31. t. m. ob 20. uri v čitalnici »Jadrana« (Napredni dijaški dom) z običajnim dnevnim redom. Važna je posebno točka: ratifikacija pakta z klubom J. Janušićem iz Zagreba. Udeležba je za člane obvezna! G. starejšine so vljudno vabljene. — Odbor.

* Od danes naprej se prodajajo v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici 8/1 vstopnice za koncert pevskega zbora Moravskih Učiteljic iz Brna, ki se vrši v nedeljo dne 5. novembra ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani. Sedeži so po 18. 15, 12, 10, 8 in 6 Din. Občinstvo prosimo, da v velikem številu poseti koncert naših sester iz Brna ter tako ne zamudi izrednega užitka, ki mu ga bo nudil ta zbor.

* Na praznik vseh svetnikov dopoldne ob pol 11. skupna pevska vaja ljubljanskih v »Zvezi« včlanjenih moških zborov za nagrobnice v pevski dvorani Glasbene Matice. Vsi in točno! Odbor »Zveze«.

* Zamenjano. Gospod, ki je v petek zvečer zamenjal dežnik v brivnici v Koldvorski ulici, se naproša, da ga prinese nazaj, kjer dobi svojega.

* Zgubil se je večer zvečer od glavnega kolodvora do Sodne ulice perzijski ovrtnik. Pošten najditelj naj ga vrne proti dobri nagradi upravi »Jutra«, Prešernova ulica 54.

* Društvo trgovskih in industrijskih nameščencev Slovenije v Ljubljani pridobita danes dne 31. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v salonu gostilne pri Lozarju (poleg cerkve sv. Jakoba) svoj drugi družabni večer, na katerega so vabljene vsi člani in prijatelji društva, kakor tudi njihovi svojci.

Domače vesti

* **Odliskovanje v državni žrebčarni** na Selu. V nedeljo, dne 29. oktobra je načelnik oddelka za kmetijstvo g. Ivo Sanci in državni žrebčarni na Selu pri Ljubljani slovesno dekoriral narodnika - vodnika gosp. Ivana Rajšpa iz Voseka pri Mariboru, ki je bil poslan ob priliki poroke Njeg. Veličanstva kralja Aleksandra z desetimi najlepšimi žrebci ljubljanske žrebčarne v Beogradu v svrhu vožnje pri svačevskem sprejedu. V priznanje svojih zaslug je bil odklikovan z veliko srebrno svetinjo s krono našega kraljevskega doma in z veliko zlato svetinjo s krono od rumunskega dvora.

* **Spplitski jubilej.** Meseca decembra poteče 40 let, odkar je uprava splitske mestne občine prešla v slovenske roke. Ta pomembni jubilej se bo praznoval na svečan način. Splitsko narodno gledališče uprizaro ob tej priliki Bartulovičev dramo »Bedna Mara«.

* **Kongres invalidov v Beogradu.** V soboto je bil otvorjen v Beogradu kongres invalidov iz cele države. Kongresu je predsedoval predsednik udruženja vojnih invalidov Dragoljub Ilić, polkovnik - invalid. Predsednik je z gniljivimi besedami pozdravil vse svoje nekdanje bojevnike, s katerimi se je bojeval ramo ob ramo, nakar so sledila poročila upravnega in nadzornega odbora ter poročila anketne komisije, ki je bila konstituirana v ta namen, da preišče zlorabe predsednika udruženja Miodraga Stefanovića. Iz poročila te anketne komisije, ki je bila sestavljena od članov glavne kontrole, zastopnikov ministrstva za socialno politiko in ministrstva pravde, je razvidno, da je udruženje vsled brezvestnega delovanja predsednika utrpelo pol milijona dinarjev škode. To je vse zborovalce tako razburilo, da so mnogi hoteli Stefanovića dejansko napasti. Predsednik Ilić je komaj pomiril zborovalce in izjavil, da spada zadeva pred sodišče. Ko so se zborovalci pomirili, so razni delegati podali poročila svojih oblastnih organizacij. Invalidi iz Medjimurja in Makedonije, Slovenije in Dalmacije ter vseh ostalih pokrajin so enodušno izražali željo, da stvorijo edinstveno fronto v obrambo svojih najsvetejših pravic - pravice do življenja.

* **Imenovanje v justični službi.** Za višjega sodnega svetnika je imenovan gosp. Franjo Pošega v Mariboru.

* **Imenovanje v državni službi.** Aktivni vojaško-sodni poročnik v ostavki, naš rojak dr. Tomo Tolazzi, je imenovan za sekretarja drugega razreda v ministrstvu notranjih zadev.

* **Himen.** Prošlo nedeljo se je poročil v franciskanski cerkvi v Ljubljani gosp. Josip Šilih, vodja podružnice »Orienta« d. d., z gđ. Julko Čopovo, hčerko iz ugledne obitelji Čopove v Mostah pri Zirovnici. Obilo sreče!

* **Smrtina kosa.** V Ljubljani je umrla ga. Olga Giontini iz znane knjigotroške rodbine. V Trstu v 80. letu starosti poselstnik Josip Slavec. Blag jima spomni!

* **Na običnem zboru** Kranjske hranilnice, ki se je vršil včeraj, je bilo izvoljeno sledeče vodstvo, oziroma ravnanstvo: za predsednika Dragotin Hribar, za podpredsednika Otmar Bamberg star., za kuratorje: prof. Breznik Josip, Očel Karol, dr. Doljak Franc in Prepeluh Albin; za ravnatelje: dr. M. Božič, Hauffen Jos., Lukmann Anton, Nagode Anton, Ogrin Ivan, dr. Ravnhar Vlad., dr. Schöppel Anton, Volk Ivan; za revizorje: Viktor Moro, dr. Jos. Lavrenčič, Alojz Sušnik.

* **Izmenjava profesorjev.** Češka vlada je predložila, da se zaključi med Jugoslavijo in Češkoslovaško sporazum, po katerem bi vsako leto predaval po eden češki profesor javno pravo na beograjski univerzi, po eden jugoslovanski profesor pa isti predmet na praški univerzi. Kot prvi češki predavatelj na beograjski univerzi je s strani praškega vseučilišča določen prof. dr. Zmave, ki je tudi sekretar Masarykove Akademije. Prof. Zmave je kakor znano naš ožji rojak.

* **Konferenca hišnih posestnikov z ministrom** Zerjavom. Pod vodstvom predsednika svetnika Freliba in podpredsednika F. X. Starčeta se je včeraj predstavila ministru za socialno politiko Zerjavu deputacija Društva hišnih posestnikov, kateri so se pridružili tudi zastopniki organizacij hišnih posestnikov iz Maribora in Zagreba. Deputacija je izrazila g. ministru svoje pomisleke proti nekaterim določbam projekta novega stanovanjskega pravilnika. Kakor znano se bodo pred definitivnim razglasitvijo pravilnika v ministrstvu za soc. politiko predelali še vsi predlogi, ki se stavljajo s strani najemnikov in hišnih posestnikov.

* **Protivladna odvetniška pripravnica doka.** Ministrstvo pravde je izdelalo zakonski načrt, ki med dr. določa, da mora postati odvetnik oni pravnik, ki ima ali 7 let sodnijske ali 10 let državnopravne ali pa 10 let odvetniške pripravljalske službe. Proti tej določbi se je pojavil velik odpor ne samo v krogih advokatskih kandidatov, temveč tudi pri odvetniških zbornicah ter v sodnijskih krogih. V Zagrebu se je vršila v nedeljo protestna skupščina juristov, dijakov, odvetniških kandidatov, odvetnikov in sodnikov, ki je soglasno zavrgla določbo tega projekta. V Ljubljani so sinoči zborovali odvetniški kandidati, ki so sklenili oster protest proti socialno krivičnemu zvišanju

priljubljen let. V debati se je posebno poudarjalo, da so današnji odvetniški kandidati večinoma starejši ljudje, ki so vsled vojne izgubili po več let prakse, ki jih jim nikdo ne vstjeje. Pravilno bi bilo znižanje pripravniške dobe pa ne zvišanje. Tudi odvetniška zbornica se, kakor čujemo, pridruži protestnemu glibanju proti projektu ministra Markovića.

* **Zvišanje poštne pristojbine v Avstriji.** S 1. novembrom se v Avstriji poštne pristojbine znatno zvišajo. Od omenjenega dneva znaša pristojbina za navadna pisma, namenjena v Avstrijo in Nemčijo 400 kron; za Italijo, Češkoslovaško, Rumunijo in Madžarsko 1200 K, za ostale države - torej tudi za Jugoslavijo - navadno pismo 1500 kron, dopisnica 950 kron. Časopisne pristojbine se potrojijo.

* **Izseljeniški potni listi za Ameriko.** Pokrajinska uprava naše kraljevine so do konca junija 1923 ustavile izdajanje potnih listov za Zedinjene države. Izdajanje potnih listov je ustavljeno iz razloga, ker so posamezne oblasti prekoračile dovoljeni jim kontingent. V koliko bo eventualno še kaj mest na razpolago do dovoljene vsote, bo izdajalo dovoljenje v Ameriko samo ministrstvo za socialno politiko.

* **Ljubljanskim učiteljicam!** Pozivljamo Vas, da se zberete v soboto, dne 4. novembra ob 5. uri popoldne na glavnem kolodvoru k sprejemu čeških tovarišic. Tovariška dolžnost nam veva, da se polnoštevilno udeležimo koncerta dne 5. novembra.

* **Prva lesena hiša v Mariboru.** Popripravljanje Mar-stana se je posrečilo, uvesti tudi v Mariboru gradbeni sistem lesenih stanovanjskih zgradb. Prvo tako stanovanje si postavi iz Svico se vrniš natak g. Popovič, ki porabi za stanovanje na obrtni razstavi kupljeni buffet in paviljon. Preureditev je v narčtu izborni izvršil inž. Madele.

* **Ameriška moka za Bosno in Hercegovino.** Sarajevska »Večernja Posta« poroča, da so te dni dospeli v Gruž ameriške ladje z 200 vagoni kornu, ki se bo porabila za prehrano raznih krajev Bosne in Hercegovine.

* **Smrt naših v tujini.** Kakor poroča »Jugoslovanska država«, ki izhaja v Valparaisu, se je pred tedni potopila čilenska ladja »Itata«. Skoraj vsa posadka in potniki so utonili, med njimi tudi dva Jugoslavana: Bartol Tudor, član čilenske jugoslovanske narodne obrane in Šimen Marasović, star 20 let - prvi rodom z otoka Hvara, drugi z otoka Visa.

* **Naše torpedovke v Splitu.** Splitsko časopisje poroča, da so priplule v tamonjšo luko dve naši torpedovki; a v kratkem jih dospe še nekaj. V Splitu ostanejo par dni, nato pa odplujejo na nadaljnje križarenje po Jadranu.

* **Prepovedan bolgarski list.** Minister za notranje zadeve je prepovedal pošiljati in širiti v naši državi bolgarski list »Vestnik Zemljodelaca«, ker piše brezobzirno proti interesom naše države.

* **Pokret Rusov za povratek v domovino.** Iz mnogih pokrajinskih mest se poroča, da je med ruskimi begunci, ki bivajo v naši državi, nastal pokret za povratek v domovino. Med njimi prevladuje naziranje, da bi več mogli koristiti domovini sedaj, nego potem, ko se razmere še konsolidirajo. Kakšen rezultat bo imel ta pokret, bo pokazala bližnja bodočnost.

* **Podpora bosanskim kulturnim društvom.** Ministrstvo socialne politike je te dni odobilo podporo v znesku po 10.000 dinarjev bosanskim kulturnim društvom in sicer »Gajretu«, »Prosvjeti« in »Napretku«.

* **Padež manufakturnih cen v Zagrebu.** V zagrebških listih čitamo oglašje, kjer najjavljajo razne tvrdke veliko znižanje manufakturnih cen. Tako so finii angleški šofi padli za polovico (od 1600 na 800 do 870), finii češki flanel od 160 na 95) žilbarhet od 120 na 75 K, šifon od 75 na 50 K, kreton od 90 na 60 kron. Razmerno so padle cene tudi drugi manufakturni robi in konfekciji.

* **Poplave v Srbiji.** Zadnja poročila iz Srbije govora o strašnih poplavih. Prebivalstvo je posebno ob reki Moravi, Raški, Ibaru in Trnovski reki v veliki nevarnosti. Na nekaterih progah je celo železniški promet ustavljen. (Na progi Kolašin-Podgorica-Bijele polje).

* **Nega dojenčka ter duševni in telesni razvoj dojenčka in male dece** maro zanimati predsem vsako odraslo dekle, vsako mlado ženo, a končno vsako žensko sploh. Ako sama ne potrebuje teh naukov, pa lahko koristi z njimi drugim. Zato priredi »Splošno žensko društvo« tekmo mesecev novembra, decembra in januarja dva tečaja. V enem tečaju bo predaval vseučiliški profesor g. dr. K. Ozvald o temi: »Telesni in duševni razvoj male dece«. Drugi tečaj je prevzel znani strokovnjak, g. med. dr. M. Ambrožič. Predavati hoče poljudno in praktično »O negi dojenčka in male dece« ter hoče pojasnjevati svoja predavanja tudi s sklopičnimi slikami. Začetek kurzov bo drugi teden meseca novembra. Oba kurza se vršita v fizikalni dvorani učiteljskega na Resljevi cesti. Vsak predavatelj bo predaval po eno uro na teden, in sicer od pol 6. do pol 7. zvečer. Tečaj dr. Ambrožiča bo vsak torek, tečaj prof. Ozvalda vsako sredo. Učnina za en tečaj znaša 10 Din. Vsak tečaj bo obsegal 10 - 12 predavanj. Pristop ima in je dobrodošlo vsakdo. Priglasiti se je vsak tork. četrtek in soboto od 5. - 7. zvečer v Sološnem ženskem dru-

stvu, Rimska cesta 9., kjer se tudi plača učnina.

* **Delovanje našega narodnega ženstva.** V nedeljo dne 22. oktobra je bil v Zireh ustanovni občni zbor Kola jugoslovenskih sester. V šolskem posloju se je zbralo mnogo našega zavednega ženstva, ki je s polnim umevanjem prisostvovalo ustanovitvi tega velevažnega ženskega društva, čigar podružnice delujejo po naši širni domovini v nacionalnem in humanem duhu. Od glavnega odbora iz Ljubljane je prisostvovala ustanoviti sestra Mira Engelmanova, ki je prav prierno pozdravila zbrane zborovalke ter jim pojasnjevala pomen in delokrog društva. Jasno je očitala delovanje ljubljanskih sester ter marljivost nekaterih podružnic po Sloveniji. Poročala je tudi o naših srbskih sestrah, ki so v 19letnem neutrudljivem delovanju dokazale, da je srbska žena »Kolašica« nedosegljiva v svojem velikem nesebičnem delu za svoj narod.

Navduševala je navzoče za plemenito narodno delo že z ozirom na bližino nedorečenega ozemlja. Najmlajše sestre »Kolašice«, katerih se je vpisalo 55 v novo podružnico, so se posebej zanimale za ustanovitev gospodinskih tečajev tako da smemo pričakovati trdno, da bodo že to zimo pričele z delom v tej smeri. Gdč. učiteljice so ob sklepu zapale prav ubrano naše domorodne pesmi ter obljubile ustanoviti pevski zbor, ki naj prinese »Kolu« prve prispevke.

* **Obilen ribji lov.** Te dni so imeli v Rijeki in Dolih pri Dubrovniku zelo bogat ribji lov; samo eno ribiško podjetje je zajelo en pot 4000 rib, težke po 1 kg in še več. Drug ribič je istega dne ujel 700 rib. Ribe so izprva živahno prodajali po 30 K, nato po 20 in slednjiš po 12 K komad. Mnogo rib so tudi izvozili.

* **Draginja v Žužemberku.** Pišejo nam: Dan za dnevom krožijo članki v časopisih o padanju cen. V Žužemberku je pa to ravno nasprotno. Kdor ima kaj prodati, se drži vedno starih cen ali pa je svoje blago še podražil. Tako n. pr. se prodaja meso po 48 K kg, ko se danes plačuje živa teža 10 do 16 K za kg Zemlje so tako majhne, da jih komaj spoznaš. Moka št. 2 se prodaja po 28 do 32 kron kg, moka 0 menda sploh ne poznamo žužemberški trgovci. Amerikanske moka pa nočejo kupiti, ker se dobro založeni s starimi zalozami. Vino se toči od 40 do 60 kron liter, dasiravno se dobijo vina v Belokrajinu po 16 do 20 kron. Če si šel pred mesecem dni kaj kupiti, sišal si povsod: vse se draži, ker naša krona tako malo velja, a danes, ko je porastla, ne čuješ ničesar o valutnem položaju.

* **Iz Slovenske Bistrice nam poročajo:** Kakor drugod v Jugoslaviji, se je desetletnica zmagoslavne bitke pri Kumonovu tudi v Slovenski Bistrici proslavila na svečan način. Slovenski službi božji so prisostvovali zastopniki uradov in vojskosti ter učitelstvo s šolsko mladino. - Tukajšnji občinski odbor je na svoji zadnji seji sklenil, da se bodo računski obrtniki, ki so bili zaposleni pri popravah posloja mestnega magistrata klavnice in ene mestne stanovanjske hiše, izročili v pregled gradbenemu inženjerju iz Maribora. Le tako revidirani računi se bodo izplačali. Mestna hiša št. 159 se proda najvišjemu ponudniku. Izkupilo pripade občinskemu ubožnemu zakladu. Na seji se je razpravljalo tudi o ustanovitvi meščanske šole v Slovenski Bistrici. Zupan se je naročilo, da stori v to svrhu potrebne korake. - Mestni aprovizacijski odbor je priprtel štiri nove člane. Za predsednika je bil izvoljen Edmund Lorger, za podpredsednika Josip Dorn, tajniške posle je prevzel Matija Sajko.

* **Iz Novega mesta nam poročajo:** Dne 1. novembra prevzame novoizvoljeni mestni gospodarski odbor svoje posle. Odbor 3 članov in 2 namestnikov je bil izvoljen v 68 glasovi naprednih meščanov, združenih narodni socialci in klerikali se dohili skupaj 11 glasov.

* **Ogromen požar je v petek ponoči uničil usnjarsko delavnico Zdravkovič blizu hotela »Moskva« v Beogradu.** Ško da znaša 1 milijon.

* **Požar v celjski tovarnici pohitva.** V soboto je izbruhnil nenadoma požar v veliki celjski tovarnici pohitva g. Jošipa Površila. Požar se je naglo razširil na celo strešarnico, glavno žago ter dve delavnici. Škoda je ogromna in se ceni na 6 do 7 milijonov kron. Tovarnica pa je bila popolnoma zavarovana.

* **Ujet italijanski tihotapec.** Dne 27. oktobra je vršil carinski uradnik Rudež iz Maribora revizijo na brzovlaku št. 9. Naletel je na nekega tržaškega trgovca Domenico. Na vprašanje, koliko ima denarja, je Domenico odgovoril, da ima tisoč Din. Ko je moral pokazati denarnico, pa se je izkazalo, da je imel 3800 Din. Našlo pa se je pri njem razen tega še v nekem zavodu 100.000 Din, pri temni preiskavi pa še 160.000 Din. Vsa skupaj je torej hotel odnesti v Italijo okroglo 340.000 Din. Namen je jasen: naš denar bi naj v Trstu zopet padel. Domenico je ponujal carniku lepo nagrado, če ga izpusti. Uspeha ni imel. Tihotapec so odvedli v Maribor, kjer se vrši proti njemu preiskava.

* **Služkinja opienila svojega gospodarja.** V Čakovcu je služkinja Marija Čurič, ki nastopa tudi pod imenom Marija Hrovat, s silo odprla omare svojega gospodarja, nekega krojaškega mojstra, ter odnesla gotovine in blaga za 120.000 kron. Tatca je potem izginila brez sledu.

Gospodarsivo

HMELJ.

Češkoslovaški hmeljski trg. Zatec, 28. oktobra. Nakupovanje hmelja na deželi je bilo pretekli teden zelo živahno. Zlasti mnogo so nakupili blaga inozemski kupci po ceni med 400 - 600 K za 50 kg. Največje je bilo povpraševanje po hmelju srednje kakovosti, ki se je tržil med 450 - 500 K za 50 kg. Neprodane zaloge na deželi se cenijo še na 50 tisoč starih centov (po 50 kg).

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski letni sejum. 28. oktobra. Dogon slab. Po svinjah je bilo mnogo povpraševanja, dočim za ostale živino ni bilo mnogo kupcev. Cene v kronah za kg žive teže: voli I. 35 - 42, II. 28 - 32, III. 20 - 24, krave I. 30 - 38, II. 24 - 28, III. 16 - 20, mlada živina 28 - 32, teleta I. 50 - 56, II. 36 - 40, III. 22 - 28, svinje I. 65 - 72, II. 56 - 62. Ovce so se tržile po 900 K za komad, konji težki par po 50 - 75.000, lahki kmetski par 25 - 50.000, fljakarski par 22 - 25 tisoč, jahalni konji komad 12 - 15.000 žrebeta do 1 leta 5 - 6.000, do 2 let komad 12 - 14.000, preko 2 let 16 - 18 tisoč, konji za klanje kg žive teže 5 - 8. Seno se je tržilo po 700 - 900, detelja po 1000 in slama po 500 - 560 za 100 kg.

Vinski trg. V trgovini z vinom vlada popolna stagnacija. Kupuje se samo za dnevno potrebo. Vinogradniki drže cene, a kupci nimajo volje, da kupujejo po visokih cenah. Cene moštu v Hrvaški 10 - 14 K, v Vojvodini 4 - 5 K, v Dalmaciji 12 - 14.

Padanje cen manufakturnemu blagu. Iz Zagreba poročajo, da so se pretečni teden znižale cene manufakture v skladiščih čeških tvornic povprečno za dva odst.

Ceneje tarife za prevoz izvoznega vina. »Službene Novine« od 25. oktobra prinašajo razglas prometnega ministrstva, po katerem se vino, kadar se izvozi iz države, premeša iz tarifnega razreda III. B v razred II. A. Po pomeni znižanje tarife za približno 50 odst.

Plenarna seja Zemaljskega saveza Industrijalca v Zagrebu se je vršila dne 27. oktobra pod predsedstvom g. S. D. Alexandra. Po obširnih razpravah se je sklenilo nastopno: 1.) Odobrena je resolucija, ki je bila sprejeta na sestanku predstavnikov industrije iz cele zemlje v Beogradu dne 18. septembra v vprašanjih zakona o oseguranju delavcev, za koga o zaščiti delavcev in zakona o inspekciji rada. Istotako je odobrena akcija, podvzeta v zmislu te resolucije, in se je sklenilo, da se ima ta akcija v največjo energijo nadaljevati. 2.) Zemaljski savez industrijalca pristopa k Centralni organizaciji jugoslovanske industrije v Beogradu. Kot delegata sta določena gg. predsednik S. D. Alexander in glavni tajnik Marko Bauer. 3.) Glede novega pravilnika za promet z valutami in devizami je sklenjeno, da Savez zahteva, da se industriji v vsakem pogledu olajša nabava deviz za potrebe podjetij. Zlasti se mora vpoštevati dejstvo, da avstrijski in nemški dobavitelji zahtevajo plačanje blaga v moč njih devizah. 4.) Zemaljski savez industrijalca pozdravlja intencijo načrta novega zakona o davkih glede obdavčenja poljedelcev, ker vidi v tem korak k izenačenju davčnih dolžnosti vseh državljanov. 5.) Glede stanovanjskega pravilnika ostane Savez na stališču, ki je označeno v skupni spomenici zagrebških gospodarskih krogov.

Izkoriščanje vodne sile Bosne in Drine. V Vinkovcih se je osnoval poseben sindikat, ki namerava izkoristiti vodno silo rek Drine in Bosne. Sindikat je že vložil prošnjo na generalno inspekcijo vod za Bosno in Hercegovino, da se mu dovoli koncesija za izkoriščanje rek Bosne od Kozuha do Brijestova in za zgradbo hidroelektrične centrale v Brijestovu.

Kemična tovarnica za barve se osnuje v Novem Sadu. Delniška glavica znaša 5 milijonov Din.

Dobava vrvarskih izdelkov. Odele nje za mornarico v Zemunu želi nabaviti vrvarske izdelke in nekaj mehaničnega orodja. Predmetni oglaš je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Prodaja starega papirja. Ravnateljstvo državnih železnice v Subotici prodaja približno 1 vagon starega papirja. Ponudbe je poslati najkasneje do dne 8. novembra 1923 ob 11. uri dopoldne Ekonomskemu odelanju železniške direkcije v Subotici. Predmetni oglaš je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Znižanje uvozne takse v Češkoslovaško. Jugoslovanski generalni konzulat v Pragi poroča, da je češkoslovaško ministrstvo trgovine znižalo uvozno takso na sveže sadije od 3 na 1 K. Razen tega je popolnoma odpravilo takse za uvoz moke, žitaric, sojstva in zeljenjave. Uvoznikiarji pa morajo predhodno prijaviti češkoslovaškemu ministrstvu za trgovino naznačeno vrsto in količino blaga.

Javanski sladkor v Trstu. V Trst je prispelo 56.000 vreč javanskega sladkorja. Mnogo tega sladkorja se je prodalo v Avstrijo. V zadnjem času prihaja v Trst tudi češkoslovaški sladkor, zaradi česar je povpraševanje po javanskem sladkorju znatno ponehalo.

Carinske olajšave v trgovskem prometu z Reko. Iz Trsta poročajo: Italijanska vlada je dovolila prosti vvoz vseh iz Reke izvirajočih industrijskih izdelkov. V svrhu izvedbe potrebnih mer se je osnovala na Reki carinska ekspozitura.

Državni dolgovi Italije. »Die Berichte aus den neuen Staaten« poročajo, da je znanal notranji dolg Italije dne 1. avgusta 1922 92.579.800.000 lir in zunanji dolg okoli 86 milijard (Angliji 508.060.000 funtov šterlingov, Ameriki 1.658.013.000 dolarjev).

Zabranjen izvoz bencina iz Rumunije. Rumunsko ministrstvo za trgovino in industrijo je z dnem 7. oktobra zabranilo do nadaljnjega izvoz bencina. Čim bo poskrbljeno za domačo potrebo, bo izvoz zopet dovoljen.

Padanje francoskega franka. Vrednost francoskega franka je v zadnjem času precej padla. Kakor poročajo iz Pariza, se v tamošnjih borzijskih krogih navaja za vzrok padca utisek, ki ga je izzvala zborniška debata o ožročenem finančnem položaju Francije. Razen tega vpliva vedno večja bojazen, da Nemčija ne bo izvršila svojih obveznosti.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.0815 - 0.0865, Berlin 1.35 - 1.65, Budimpešta 2.36 - 2.66, Bukarešta 41.75 - 43.25, Milan 248 - 252, London 272.50 - 277.50, Newyork 61 - 62, Pariz 437.50 - 442.50, Praga 198.50 - 201.50, Svica 1120 - 1130, Varšava 0.625 - 0.725, valute: dolar 59.50 - 60.50, avstr. krona 0.0845, levi 29 - 31, češke krone 195.5 - 198.5, funti 267.50 - 272.50, franki 430 - 435, madž. krone 2.45, napoleoni 245, marke 1.40 - 1.70, levi 40.50, švic. franki 1095 - 1105, lire 244 - 248, poljske marke 0.675.

Trg. obrtna banka 59 - 60, Brodska banka 70 - 72.50, Hrvatska eskomptna banka 163 - 165, Jadranska banka 405 - 425, Jugoslovanska banka 101 - 105, Ljubljanska kreditna banka 200, Slavonska banka 103, Praštediona 1060 - 1065, Rečka pučka banka 55 - 60, Slovenska eskomptna banka 170, Srpska banka 149 - 150, Eksploatacija drva 115 - 125, Goranin 90 - 100, Našička industrija drva 110 - 115, Gutman 280 - 290, Slavonija 102 - 105, Union 575 - 600, Ljubljanske strojne tovarne 187, Trboveljska premog. družba 265.

Dunaj, devize: Zagreb 289.75 - 290.25, Beograd 1159 - 1161, Berlin 17.6 - 17.9, Budimpešta 29.45 - 29.55, London 329.200 - 329.800, Milan 2896 - 2904, Newyork 73.825 - 73.975, Pariz 5164 - 5176, Praga 2337 - 2343, Sofija 499.50 - 500.50, Varšava 475 - 485, Curih 13.335 - 13.365, valute: dolarji 73.400 - 73.700, levi 478 - 482, nemške marke 17.75 - 18.75, funti 328.600 - 329.600, fr. franki 5095 - 5125, lire 2862.50 - 2877.50, dinarji 1145.

Praga, devize: Berlin 0.675 - 0.875, Curih 571 - 574, Milan 122.25 - 123.75, Pariz 219.75 - 221.25, London 141 - 142.50, Newyork 31.55 - 31.95, Beograd 51.50 - 52, Sofija 21.30 - 21.70, Dunaj 0.0360 - 0.0460, Varšava 0.16 - 0.26, Bukarešta 1.19 - 1.29, valute: nemške marke 0.87 - 0.92, funti 141.25 - 142.75, dolarji 31.675 - 32.075, dinarji 51 - 51.5 avstr. žigosane krone 0.04.

Curih: Berlin 0.1325, Newyork 513.50, London 24.70, Pariz 38.70, Milan 21.87, Praga 17.65, Budimpešta 0.22, Zagreb 2.275, Bukarešta 3.55, Sofija 3.80, Varšava 0.035, Dunaj 0.0073, avstr. žigosane krone 0.0077.

Berlin, devize: Italija 16.359 - 16.441, London 18.703.12 - 18.796.88, Newyork 417.703 - 419.797, Pariz 29.127 - 29.273, Svica 75.909 - 76.291, Dunaj 5.38 - 5.42, Praga 13.341 - 13.409, Budimpešta 1.62 - 1.64, Sofija 2532 - 2868, Bukarešta 2725, Zagreb 6950.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič, Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«, Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Dr. Demšar
zopet ordinira

Razno perilo

za dame, gospode in deco
44/1 priporoča trrdka

A. & E. Skabernè Ljubljana

Vreče, drobno sol

in vse specerijsko blago nudi po najnižjih cenah trrdka

SIRC-RANT, KRANJ

ter kupuje najvišje poljske pridelke in suhe gobe.

Josip Legiša

ki je bil zmenoj pri vojaki in med vojno na mojem domu v Beranji, naj se oglaš pismeno ali osebno. Naum P. Dimk, Prirozen, Srbija.

Ljubezen na počitnicah

Roman

«Teško, jako teško mi bo po njej,» si je dejal, ko se je spomnil njenih modrih oči in okroglega obrazka, ki ga obdajajo zlati, svileni lasje. Hkratu pa se je tudi spomnil, da je prebolel že več takih sezonskih ljubezni. Koliko ločitev je prestopil že v Zakopanem! Bolelo ga je nekaj časa erce, razglednice so po večkrat na dan letele sem in tja; a počasi mineva to, vrača se normalno stanje. Razglednice prihajajo bolj poredko in niso več tako skrbno izbrane, vse se polagoma oddaljuje, zamira...

«Pozabim in tudi ona pozabi... a stvar se završi dostojno in pošteno.»

Modre, s solzami zalite oči so zamigotale pred njim, kakor da je kriknil nekdo, dve iztegnjeni roki, dve beli roki...

«Završi se dostojno in pošteno,» je ponovil trdo in končal s tem obračun.

«Pa zakaj je lagala?» je še dostavil.

«Zakaj ni takoj povedala, da toliko dela za njo, da mora vse sam zaslužiti — zakaj?»

Približal se je Žebrowskemu in je dolgo in pozorno gledal nanj.

«Kako beden in izmučen je!»

Žebrowski je zakašljaj, se zvil v klopčič in se zaril v vlažni mah.

Poržicki je urno slekel svoj jopič in je previdno pokril Žebrowskega.

«Ali se že dani?»

«Ne, ne,» je odvrnil Poržicki, «le mirno spite, jaz čujem! Nič hudega se vam ne zgodi!»

Izza jopiča se je dvignila koščena roka.

«Hvala vam lepa!»

In moža sta si stisnila roki. Počasi so se razlekli prsti. Bilo je zopet vse tiho.

Poržicki se je vrnil k svoji skali in je sedel nepremično; okoli njega pa je postajala noč čim dalje silnejša in temnejša.

XXXV.

Kako majhen kotiček je to zakopansko pokopališče!

Košček zemlje, na njem krtine — grobovi, spominski kamni, nekoliko trave in s trudom vzraslo cvetje... A nad vsem je razlita velika bol.

Sredi grobov sta hodili Tuska in Pita. Odkar je našla Tuska listek, na katerem je bil mož sporočil, da napravi s Poržickim izlet v gore, ni imela mirne minute več. Njena radost, ki jo je navdajala v misli, da se vse dobro konča, da začne v kratkem novo, svobodno življenje s Poržickim, se je izpremenila v strah in dvom.

«Stavim, da je bil ves ta izlet njegova ideja,» si je mislila v sovraštvo na svojega moža. «Čemu je bilo tega treba? Čemu? Morda se še ponesre-

či... Zastal je v dih. «V Tatri se dogodi toliko nezgod... Jezus!»

Tuska je bila smrtno blede. Sama ni vedela, kaj se godi z njo.

«Zakaj se je Poržicki pridružil možu? Lahko bi si bil vzel vodnika, če je tako hrepenel po gorah. Sploh — ne razumem Poržickega. Ta pretirana vpljudnost, ta uslužnost. Čemu vse to?»

Nestrpno je stisnila ustnice.

«Morda je hotel odvrniti sumnje?»

Te misli se je oklenila z vso močjo.

«Bržčas je bil mož tako nadležen, da mu Poržicki ni mogel odreči!»

Ko se je Tuska nekoliko pomirila, se je začela poglobljati v misel na ločitev od moža — v ono bodočnost, ki je bila še neznana, o kateri pa je mislila, da jo uredi po lastni volji.

Gmotni položaj je bil delal velike skrbi. Od Poržickega bi ne marala ničesar vzeti.

«Ko bi si vsaj mogla kaj zaslužiti, preden grem h gledališču! Če bi znala slikati na porcelan, ali retuširati, ko bi bila večša knjigovodstva, ali bi končala medicino... Morda pa mi sploh ne dovoli, da postanem igralka.»

Tuska je mislila nekaj časa ob tej prijetni misli, ki je dokazovala, da je Poržicki ljubosumen.

«Ampak treba bo živeti. Nekako se to mora urediti.»

Misli so valovile sem in tja, se mešale; toda prevladovalo je erotično občutje. Tuska je postala vsa razigrana

v nadi, da bosta Poržicki in ona kmalu svoja.

«Vse mu žrtvujem: Čast, moža, socialno stališče.»

Pri teh izrekih iz komedije kakoga Sardona ali Ohneta se je ustavila. Ženske se rade žrtvujejo, da lahko potem možem to očitajo.

«Nad njim bom, ker on se zaradi mene ničesar ne odpove,» je mislila dalje.

«Odkrito ravnam in brez hinavstva. Ko bi hotela, bi lahko imela ljubezen z njim, kakor marsikatera druga omožena žena.»

Zopet se je ustavila. Videla je jasno, da je to, kar si je izbrala, zanjo ugodnejše. Ostavi moža, ki ga ne ljubi, dom, ki nanj ni navezana, znanca, ki je ne zanima, in neznatno socialno stališče. Namesto tega pa si pridobi krasnega ljubimca, ki je preko ušes zaljubljen vanj, postane «umetnica», bo neomejeno svobodna in pride v družbo igralcev, ki so jej simpatični.

«A kljub temu se žrtvujem,» je vztrajala trmasto, in hvaležen mi mora biti za to žrtv.»

Štela je svoj denar. Ostalo jej je še približno sto rubljev.

«To bo zadoščalo za začetek. Mora zadoščati!»

Kakor blisk je bil šinilo v glavo, da je mož zaradi Pite ne pusti brez sredstev. Misel, da bi sprejemala od njega denar, je bila zoprna in ni ranjala njenega ponosa...

Takim mislim se je vdajala Tuska, ko je hodila s Pito med grobovi zakopanskega pokopališča, kjer je iskala samote. Potem je krenila s pokopališča na pot proti Krupowki.

In razprejala je dalje svoje misli. Preudarjala je, kakšno gledališko ime si izbere. Nehote je čitala nadpise nad prodajalnami. Morda najde kaj primerne.

Kljub vsemu temu pa je čutila, da jo v duši nekaj zbada in grize. Ni vedela, kaj. — Morda kesanje, ali strah pred tem, kar namerava storiti? Niti za hip je ni ostavilo vznemirljivo čustvo. V dalji je zagledala dva dečka v varšavljski šolski uniformi... Ali je hrepenenje po otrokih? ... Smešno!

Nakrat jo je zbudil Pitin glas:

«Papa!»

Resnično, njima nasproti sta prihajala Žebrowski in Poržicki. Stopala sta s počasnimi in umerjenimi koraki in se prijateljsko razgovarjala. Žebrowski je imel celo vejico za klobukom.

Tuska je takoj opazila, da ima njen mož palico Poržickega, igralca pa palico Žebrowskega. Menjala sta ju, to je bilo očitno. Glinjivo prijateljstvo.

«Stvar gre predaleč,» je bil šinilo v glavo, kakor da je to neznatno dejstvo napolnilo mero do vrha. Žebrowski je mihal že oddaleč. Poržicki pa je ostal resen in je samo pozdravil. Približali so se drug drugemu.

(Dalje prihodnjič).

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 1 Din, vsaki nedeljni 6 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačila, spremembe do 20 besedi 6 Din, vsaki nedeljni 6 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakih.) Na vprašanja se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znakom za odgovor.

Službe

Knjigovodja, 3731

perfektno bilancist, z desetletno prakso v inozemstvu in vsestransko trgovsko nabrazbo, zmožen slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, italijanščine in angleščine, deloma tudi francoščine in španščine, išče službo v večjem eksportnem podjetju. Dopolni pod «Nastop takoj» na upravo «Jutra».

Kot gospodinja 3733

k samostojnemu gospodu ali za voditeljico kakršnegakoli podjetja, ker je v vsem dobro verzirana, išče mesta gospa, zelo dobra gospodinja, srednje starosti, zelo inteligentna in solidna. Ponudbe je pošlati na upravo «Jutra».

Učitelj ali učiteljica

za glasovir išče gospod. Ponudbe pod «Učitelj» na upravnishstvo «Jutra». 3737

Služkinja, 3734

zmožna kuhanja, se sprejme k učiteljski rodbini v prijaznem kraju na deželi. Plača po dogovoru, nastop takoj.

Ponudbe nasloviti pod «Poštena» na upravo «Jutra».

Absolvent 3717

slovenske trgovske šole želi mesta pri kakem trgovskem podjetju. Nastopi takoj. Cenj. ponudbe z navedbo plače, ozir. oskrbe pod «Zanesljiv» na upravo «Jutra».

Čevljarskega vajenca in pomočnika

sprejme za takojšen nastop. Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Ivanetič, čevljar, Uršna sela, pošta Semič. 3700

Vzgojiteljica,

zmožna srbohrvaščine in nemščine, ki bi poučevala začetnika klavir, stara 25 do 35 let, se išče k štiri- in osemletnemu dečku. Plača dobra. Ponudbe s fotografijo in prepisi izpričeval se prosijo na naslov Braća Lehnar v Sobotici. 3702

Stanovanja

Išče sobo 3721

v sredini mesta za pisarno, obnem spalnico, proti dobremu plačilu, soliden go-

spod. Pismene ponudbe na upravo «Jutra», Prešernova ulica 54, pod «Soliden».

Na hrano in stanovanje

se sprejme gospod kot sostanovalec k finemu gospodu. Poljska cesta 13/II, levo. 3741

Prodam

Nagrobne svetiljke

in peči nudi po zmerni ceni tvrdka O. Zajec, železnica, Florijanska ulica 23. 3709

Morsko travo

nudi vsako množino Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 3671

Damski kostum,

črn, zimski, nov, se ceno prodaja v trgovini A. Kassig, Židovska ul. 7. 3739

Dopisovanje

Nezadovoljen zakonec

želi korespondence, oziroma osebnega znanja z enako gospo ali gospodično. Ponudbe pod «Glasovir» na upravo «Jutra». 3738

Odgojiteljico

z znanjem srbskega in perfektno nemškega jezika ter glasovirja za pouk dveh deklic v starosti 12 let, obiskujoč gimnazijo, sprejme ugledna družina pri Zaječaru (Srbija). Prednost je znanje francoskega jezika ali nepogoj. Plača od 500 Din naprej po zmožnosti in cela oskrba v hiši. Vožnja se povrne. Predstaviti se je v torek od 10. do 12. ure dopoldne v hotelu „Slon“ pri portirju. 3727

Gostilna Kajfež

Florijanska ulica šte. 4.

Od danes naprej vsako soboto, nedeljo, torek in sredo najfinejše krvave in mesene pečene klobase, vsak ponedeljek, četrtek in petek polprekajane kranjske klobase in rebrca. Izborna kuhinja, vsa jedila po lastni ceni. — Toči se samo prvovrstna domača vina. — Producente samo prvovrstnih finih vin vabim, da mi prinesejo vzorce. 3725

A. Kajfež.

Priporočajte „Jutro“!

MARASKINO MORPURGO.

Čašica tega delikatnega likera je nepopisen užitek! Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in druge izbrane likerje, žganja, ekstrate in sirupe. Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija V. MORPURGO, SPLIT 73/1

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

OKLIC.

Dne 15. novembra 1922. ob 10. uri dopoldne se vrši na podlagi sodno odobrenih dražbenih pogojev na licu mesta v Klečeti št. 18, prostovoljna sodna dražba v zapuščino po pokojni Ivani Pečjak iz Klečet št. 18 spadajočega posestva pod vl. št. 132 davčne občine Šmihel, obstoječega iz:

hiše št. 18 v Klečeti, gospodarskih poslopij, njiv, travnikov in gozda ter solastninskih pravic.

Dražbo bo vodil podpisani sodni komisar, v čegar pisarni se vsak delavni dan pred dražbo morejo vpogledati vsi tozadevni spisi in zlasti dražbeni pogoji ali pa tudi na dan dražbe tik pred začetkom iste.

V Žužemberku, dne 21. oktobra 1922.

Anton Carli

notar kot sodni komisar.

Jamski les

smrekov in jelkov, nad 10 cm na drobnem koncu in nad 3 m dolžine kupi vsako množino franko kranjske postaje Sent-janški premogokop ANDR. JAKIL, Krmelj, Dolenjsko. 3643

Lastnik spodaj navedenega jugoslovenskega patenta želi istega prodati ali izdati licenco.

Št. 420. „Naprava za predelavo kanene soli v užito sol“.

Ponudbe sprejema upravo „Jutra“ pod „Patent“. 3740

Odda se 100 hektolitrov

izbornega 3732

Ljutomeržana

sortiranega „Rizlinga 1921“

Več pri F. Sršenu, Ljutomer.

DIVJACINA

kakor jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje koze, kljunače itd. kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah

E. VAJDA

izvoz divjačine in perutnine Cakovec, Medjimurje.

Brzjavlj: Vajda Cakovec.

Interurban telefon št. 59. 3735

Suhe gobe in kumno

kupuje 3670

Sever & Komp., Ljubljana

Wolfova ulica 12.

Ing. dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik Ljubljana, Na Mirju.

Stavbno posetje in tehniška isarna na betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vankovstan vloke zgradbe. 1555

Izvedilov. Projektiranje.

PERILO

za dame, gospode in deca, oprema za novorojenčke po najnižjih cenah

pri

A. Šinkovic nasl.

K. SOSS 43/1

Ljubljana, Mestni trg 19.

Avtomobile

kolesa, motorje pnevmatiko vseh vrst

olie, bencin in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Floriančič

Ljubljana.

RESTAVRACIJA

„HOTEL ŠTRUKELJ“

foči vsak dan sladki ljutomerski mošt. Danes v torek fine domače krvave in jetrne klobase. 3743

Sir! Sir!

Ponujam I^a polnomastni luknjičasti na pol

emendolski sir

kilogram po 35 dinarjev v hlebih po približno 30 kilogramov kakor tudi tovrne kose po povzetju. 3645

Centralna mlekarna Popovac (Baranja).